

IZVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2023/1619**z dne 8. avgusta 2023****o začasnih nujnih ukrepih, ki odstopajo od nekaterih določb uredb (EU) št. 1308/2013 in (EU) 2021/2117 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z letom 2023, za reševanje specifičnih problemov v sektorju sadja in zelenjave ter v vinskem sektorju, ki so jih povzročili neugodni vremenski dogodki**

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o vzpostavitvi skupne ureditve trgov kmetijskih proizvodov in razveljavitvi uredb Sveta (EGS) št. 922/72, (EGS) št. 234/79, (ES) št. 1037/2001 in (ES) št. 1234/2007 ⁽¹⁾ ter zlasti člena 221(1) Uredbe,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Hujši neugodni vremenski dogodki, ki so spomladi 2023 prizadeli več regij držav članic, so povzročili veliko škodo pri proizvodnji sadja in zelenjave. V Španiji se je načrtovana proizvodnja v Kataloniji zaradi suše zmanjšala za vsaj 50 %, v italijanski deželi Emilija - Romanja pa je bila uničena zaradi poplav. Suša je močno vplivala tudi na raven proizvodnje in njeno kakovost v nekaterih regijah v Franciji in na Portugalskem.
- (2) Zaradi hujših neugodnih vremenskih dogodkov spomladi 2023 se številne priznane organizacije proizvajalcev in združenja organizacij proizvajalcev v sektorju sadja in zelenjave soočajo s težavami pri izvajanju svojih odobrenih operativnih programov. Nekateri odobreni ukrepi in dejavnosti v letu 2023 ne bodo izvedeni, zato del operativnih skladov ne bo porabljen. Druge priznane organizacije proizvajalcev in združenja organizacij proizvajalcev spreminjajo svoje operativne programe z namenom izvajanja dejavnosti in ukrepov za odpravljanje posledic hujših neugodnih vremenskih dogodkov v sektorju sadja in zelenjave, kot so ukrepi kriznega upravljanja.
- (3) Priznane organizacije proizvajalcev in združenja organizacij proizvajalcev lahko v okviru svojih odobrenih operativnih programov izvedejo protikrizne in preventivne ukrepe v sektorju sadja in zelenjave za okrepitev svoje odpornosti na motnje na trgu. Toda v skladu s členom 33(3), četrti pododstavek, Uredbe (EU) št. 1308/2013 ti ukrepi za preprečevanje in obvladovanje kriz ne smejo presežati tretjine odhodkov v okviru operativnega programa. Da bi tem organizacijam proizvajalcev omogočili večjo prožnost in jim dali možnost, da vire v okviru operativnih programov izkoristijo predvsem za reševanje motenj na trgu, ki so jih povzročili ukrepi v zvezi z neugodnimi vremenskimi dogodki, se to pravilo v letu 2023 ne bi smelo uporabljati. To začasno odstopanje bi se moralo uporabljati za operativne programe, ki še naprej delujejo pod pogoji, ki se uporabljajo na podlagi Uredbe (EU) št. 1308/2013 v skladu s členom 5(6), prvi pododstavek, točka (c), Uredbe (EU) 2021/2117 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁾.
- (4) Poleg tega bi morali priznanim organizacijam proizvajalcev in združenjem organizacij proizvajalcev omogočiti, da sredstva, vključno s finančno pomočjo Unije iz ustreznega operativnega sklada, preusmerijo v ukrepe, ki so potrebni za odpravo posledic neugodnih vremenskih dogodkov spomladi 2023. Da se priznanim organizacijam proizvajalcev in združenjem organizacij proizvajalcev to omogoči, je treba v letu 2023 zvišati mejo finančne

⁽¹⁾ UL L 347, 20.12.2013, str. 671.⁽²⁾ Uredba (EU) 2021/2117 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 2. decembra 2021 o spremembi uredb (EU) št. 1308/2013 o vzpostavitvi skupne ureditve trgov kmetijskih proizvodov, (EU) št. 1151/2012 o shemah kakovosti kmetijskih proizvodov in živil, (EU) št. 251/2014 o opredelitvi, opisu, predstavitvi, označevanju in zaščiti geografskih označb aromatiziranih vinskih proizvodov in (EU) št. 228/2013 o posebnih ukrepih za kmetijstvo v najbolj oddaljenih regijah Unije (UL L 435, 6.12.2021, str. 262).

pomoči Unije iz člena 34(1) Uredbe (EU) št. 1308/2013 s 50 % na 60 % dejanskih nastalih odhodkov. To začasno odstopanje bi se moralo uporabljati za operativne programe, ki še naprej delujejo pod pogoji iz Uredbe (EU) št. 1308/2013, v skladu s prehodno določbo iz člena 5(6), prvi pododstavek, točka (c), Uredbe (EU) 2021/2117.

- (5) Neugodni vremenski dogodki spomladi 2023 so močno prizadeli tudi vinski sektor Unije, saj so se vinogradniki v zadevnih regijah držav članic soočili z izjemnimi težavami. Zlasti so izredne vremenske razmere vinogradnikom preprečevale opravljanje tistih del v vinogradih, ki se običajno opravljajo spomladi, kot so čiščenje in priprava tal, zasaditev novih vinskih trt ali cepljenje. V regijah, ki jih je prizadela izjemna suša, takšne dejavnosti niso mogoče zaradi suhih tal in izredno neugodnih pogojev za rast novih zasaditev, medtem ko v regijah, ki so jih prizadele poplave, te dejavnosti niso mogoče, ker vinogradi zaradi vodnih mas niso dostopni ali pa so uničeni.
- (6) Člen 62(3), prvi pododstavek, Uredbe (EU) št. 1308/2013 določa, da dovoljenja za zasaditev vinske trte, vključno z dovoljenji za novo zasaditev in ponovno zasaditev, veljajo tri leta od dneva, ko so bila izdana. Člen 68(2), prvi pododstavek, navedene uredbe določa, da dovoljenja, ki se izdajo po pretvorbi pravic do zasaditve, veljajo enako obdobje kot prvotne pravice do zasaditve. V obdobju veljavnosti vsakega izdanega dovoljenja vinogradniki običajno pripravijo tla jeseni in izberejo nove vinske trte, ki jih nato zasadijo spomladi, saj je pomlad najprimernejše obdobje v letu za zasaditev.
- (7) Zaradi neugodnih vremenskih dogodkov vinogradniki z dovoljenji za zasaditev v prizadetih regijah, ki prenehajo veljati leta 2023, dovoljenj spomladi v zadnjem letu njihove veljavnosti niso mogli uporabljati, kot je bilo načrtovano. Ker trajanja takih neugodnih vremenskih dogodkov in njihovih posledic ni mogoče predvideti, ni mogoče vedeti, ali bodo imeli ti vinogradniki možnost, da uporabijo svoja dovoljenja za zasaditev v obdobjih njihove veljavnosti. Vinogradniki bi morali vinske trte zasaditi v vroči sezoni in torej v manj primernem času rastnega cikla, v težkih razmerah in z dodatnimi stroški v času, ko vinski sektor že trpi zaradi neugodnih tržnih razmer.
- (8) Zato in da bi se izognili izgubi dovoljenja za zasaditev ali hitremu poslabšanju razmer, v katerih bi bilo treba izvesti zasaditev, je treba nemudoma dovoliti podaljšanje veljavnosti dovoljenj za zasaditev, ki prenehajo veljati leta 2023, v regijah, ki so jih prizadeli neugodni vremenski dogodki. Veljavnost vseh dovoljenj, ki prenehajo veljati leta 2023 in se bodo uporabljala v prizadetih regijah, bi bilo zato treba podaljšati za dodatnih 12 mesecev od sedanjega datuma njihovega izteka veljavnosti v letu 2023, da se vinogradnikom omogoči zasaditev vinske trte v letu 2024.
- (9) Zaradi nepredvidenih težav, s katerimi se soočajo vinogradniki v prizadetih regijah zaradi neugodnih vremenskih dogodkov, bi bilo treba tem vinogradnikom dovoliti, da ne uporabijo dovoljenja za zasaditev, ki preneha veljati leta 2023, ne da bi se jim zato naložila upravna kazen iz člena 62(3) Uredbe (EU) št. 1308/2013, če ne želijo več razširiti svoje vinogradiške površine.
- (10) Vinogradnikom, ki imajo na novo zasajene vinograde na območjih, ki so jih v zadevnih regijah močno prizadeli neugodni vremenski dogodki spomladi 2023 in ki so jih v pričakovanju izkrčitve enakovredne površine zasadili na podlagi dovoljenj za ponovno zasaditev, ki so jih izdale države članice v skladu s členom 66(2) Uredbe (EU) št. 1308/2013, je primerno za eno leto podaljšati štiriletni rok za izkrčitev prejšnje zasajene površine. To bo vinogradnikom omogočilo, da bodo lahko koristili še dodatno leto trgatve na prejšnjih zasajenih površinah kot

nadomestilo za škodo v na novo zasajenem vinogradu, saj lahko taka škoda odloži začetek uporabe na novo zasajene površine ali povzroči, da je treba na novo zasajeno površino ponovno zasaditi. Zato bi bilo treba prilagoditi tudi rok iz člena 5, drugi odstavek, Delegirane uredbe Komisije (EU) 2018/273 ⁽³⁾.

- (11) V okviru nacionalnih podpornih programov v vinskem sektorju iz člena 40 Uredbe (EU) št. 1308/2013 bi bilo treba uvesti prehodne ureditve za odhodke, nastale po decembru 2022. Zlasti člen 5(7) Uredbe (EU) 2021/2117 določa, da se podporni programi v vinskem sektorju še naprej uporabljajo do 15. oktobra 2023. V ta namen se členi 39 do 54 Uredbe (EU) št. 1308/2013 še naprej uporabljajo po 31. decembru 2022 za nastale odhodke in izvedena plačila za dejavnosti, izvedene na podlagi Uredbe (EU) št. 1308/2013 pred 16. oktobrom 2023. Poleg tega se členi 39 do 54 Uredbe (EU) št. 1308/2013 še naprej uporabljajo tudi za nastale odhodke in izvedena plačila za dejavnosti, ki se izvajajo v skladu s členoma 46 in 50 Uredbe (EU) št. 1308/2013 pred 16. oktobrom 2025, če so bile do 15. oktobra 2023 take dejavnosti delno izvedene in nastali odhodki znašajo vsaj 30 % skupnih načrtovanih odhodkov.
- (12) Vendar zaradi nepredvidenih težav, s katerimi se srečujejo vinogradniki zaradi hudih posledic neugodnih vremenskih dogodkov spomladi 2023, nekateri vinogradniki ne morejo opraviti dejavnosti iz člena 46 Uredbe (EU) št. 1308/2013, da bi dosegli prag 30 % odhodkov, ki morajo nastati do 15. oktobra 2023. Zato se zdi nujno znižati prag 30 % na prag 3 % za zagotovitev, da vinogradniki, ki so začeli opravljati dejavnosti, vendar zaradi nepredvidenih vremenskih razmer ne morejo napredovati z dejavnostmi, ne bodo po nepotrebnem kaznovani in lahko dejavnosti nadaljujejo, ko bodo razmere to dopuščale. Ta prožnost bi se morala uporabljati le za vinogradnike, ki imajo dovoljenja za ponovno zasaditev v regijah, ki so jih prizadeli neugodni vremenski dogodki spomladi 2023.
- (13) Splošno stanje pomeni specifičen problem v smislu člena 221 Uredbe (EU) št. 1308/2013, ki ga ni mogoče takoj rešiti z ukrepi, sprejetimi v skladu s členom 219 ali 220 navedene uredbe. Razmere niso posebej povezane z obstoječimi edinstvenimi motnjami na trgu ali njihovo nevarnostjo. Prav tako niso povezane z ukrepi za boj proti širitvi bolezni živali ali izgubi zaupanja potrošnikov zaradi tveganj za zdravje ljudi, živali ali rastlin.
- (14) Glede na to, da so bili resni neugodni vremenski dogodki spomladi 2023 brez primere v zgodovini, je treba te težave ublažiti z odstopanjem od nekaterih določb uredb (EU) št. 1308/2013 in (EU) 2021/2117, vendar le v takšni meri, kot je to nujno potrebno.
- (15) Zaradi potrebe po takojšnjem ukrepanju bi morala ta uredba začeti veljati dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.
- (16) Ukrepi iz te uredbe so v skladu z mnenjem Odbora za skupno ureditev kmetijskih trgov –

⁽³⁾ Delegirana uredba Komisije (EU) 2018/273 z dne 11. decembra 2017 o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta glede sistema dovoljenj za zasaditev vinske trte, registra vinogradov, spremnih dokumentov in certificiranja, registra o prejemu in izdaji, obveznega prijavljanja, uradnega obveščanja in objavljanja sporočenih informacij ter o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 1306/2013 Evropskega parlamenta in Sveta glede ustreznih preverjanj in kazni, spremembi uredb Komisije (ES) št. 555/2008, (ES) št. 606/2009 in (ES) št. 607/2009 ter razveljavitvi Uredbe Komisije (ES) št. 436/2009 in Delegirane uredbe Komisije (EU) 2015/560 (UL L 58, 28.2.2018, str. 1).

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Začasna odstopanja od Uredbe (EU) št. 1308/2013 v zvezi s sadjem in zelenjavo

1. Z odstopanjem od člena 33(3), četrti pododstavek, Uredbe (EU) št. 1308/2013 se omejitev ene tretjine odhodkov za ukrepe za preprečevanje in obvladovanje kriz v okviru operativnega programa iz navedene določbe v letu 2023 ne uporablja za območja, ki so jih spomladi 2023 prizadeli neugodni vremenski dogodki, ki jih opredelijo države članice.
2. Z odstopanjem od člena 34(1) Uredbe (EU) št. 1308/2013 finančna pomoč Unije za operativni sklad iz navedene določbe, odobrena v letu 2023 organizacijam proizvajalcev ali združenjem organizacij proizvajalcev, ki so jih spomladi 2023 prizadeli neugodni vremenski dogodki, ki jih opredelijo države članice, ne presega zneska finančnega prispevka Unije za operativne sklade, ki so ga države članice odobrile za leto 2023, in je omejena na 60 % dejanskih nastalih izdatkov.

Člen 2

Začasna odstopanja od Uredbe (EU) št. 1308/2013 v zvezi z vinsko trto

1. Z odstopanjem od člena 62(3), prvi pododstavek, prvi stavek, in člena 68(2), prvi pododstavek, prvi stavek, Uredbe (EU) št. 1308/2013 dovoljenja za zasaditev, izdana v skladu s členi 62, 64, 66 in 68 navedene uredbe, ki prenehajo veljati leta 2023 in se uporabljajo v regijah, ki so jih prizadeli neugodni vremenski dogodki spomladi 2023, prenehajo veljati šele 12 mesecev po prvotnem datumu izteka veljavnosti.
2. Z odstopanjem od člena 62(3), prvi pododstavek, drugi stavek, Uredbe (EU) št. 1308/2013 se vinogradnikom, ki imajo dovoljenja za zasaditev, ki prenehajo veljati v letu 2023 in se uporabljajo v regijah, ki so jih prizadeli neugodni vremenski dogodki spomladi 2023, ne naložijo upravne kazni, če do 31. decembra 2023 obvestijo pristojne organe, da ne nameravajo uporabiti svojega dovoljenja in ne želijo izkoristiti podaljšanja veljavnosti iz odstavka 1 tega člena.
3. Z odstopanjem od člena 66(2) Uredbe (EU) št. 1308/2013 lahko države članice podaljšajo rok za izkrčitev do konca petega leta od datuma, ko so bile zasajene nove vinske trte, če so na novo zasajeno površino močno prizadeli neugodni vremenski dogodki spomladi 2023 v takšni meri, da je začetek uporabe na novo zasajene površine odložen ali je treba zadevno površino ponovno zasaditi.

Države članice v dveh mesecih od vložitve vloge za podaljšanje roka za izkrčitev obvestijo vlagatelja o odobritvi ali zavrnitvi njegove vloge. V primeru zavrnitve vloge države članice vlagatelja obvestijo o razlogih za zavrnitev.

Člen 5, drugi odstavek, Delegirane uredbe (EU) 2018/273 se uporablja, če vinogradnik ne izvede izkrčitve do konca podaljšane roka.

Vinogradniki, ki izkoristijo možnost podaljšanja, niso upravičeni do podpore za zeleno trgatve iz člena 47 Uredbe (EU) št. 1308/2013 do konca podaljšane roka, in sicer ne na novo zasajenih površinah ne na območju, namenjenem za izkrčitev.

Člen 3

Začasna odstopanja od prehodnih določb iz člena 5(7), točka (b), Uredbe (EU) 2021/2117 v zvezi z uporabo členov 39 do 52 Uredbe (EU) št. 1308/2013

Z odstopanjem od člena 5(7), točka (b), Uredbe (EU) 2021/2117 se členi 39 do 54 Uredbe (EU) št. 1308/2013 po 31. decembru 2022 še naprej uporabljajo za nastale odhodke in izvedena plačila za dejavnosti, ki se izvajajo v skladu s členom 46 Uredbe (EU) št. 1308/2013 pred 16. oktobrom 2025, če:

- (a) so bile take dejavnosti do 15. oktobra 2023 delno izvedene in nastali odhodki znašajo vsaj 3 % skupnih načrtovanih odhodkov ter
- (b) se take dejavnosti v celoti izvedejo do 15. oktobra 2025.

Države članice zagotovijo, da se to odstopanje uporablja samo za vinogradnike, ki imajo dovoljenja za ponovno zasaditev, ki se uporabljajo v regijah, ki so jih prizadeli neugodni vremenski dogodki spomladi 2023.

Člen 4

Začetek veljavnosti in uporaba

Ta uredba začne veljati na dan objave v *Uradnem listu Evropske unije*.

Uporablja se do 9. avgusta 2024.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 8. avgusta 2023

Za Komisijo
predsednica
Ursula VON DER LEYEN